

Bosnisk/Kroatisk/Serbisk Hjelpearke

Nivå II

Utvidet grammatikk og kommunikasjon | LK20

De syv kasus

Kasus	Funksjon
Nominativ	Subjekt (hvem/hva)
Genitiv	Eiendom, mengde (hvis)
Dativ	Indirekte objekt (til hvem)
Akkusativ	Direkte objekt (hvem/hva)
Vokativ	Tilrop
Lokativ	Sted (hvor – med prep.)
Instrumentalis	Middel (med hvem/hva)

Hankjønn entall (grad)

Nom.	grad
Gen.	grada
Dat.	gradu
Akk.	grad
Vok.	grade!
Lok.	gradu
Instr.	gradom

Hunkjønn entall (žena)

Nom.	žena
Gen.	žene
Dat.	ženi
Akk.	ženu
Vok.	ženo!
Lok.	ženi
Instr.	ženom

Intetkjønn entall (selo)

Nom.	selo
Gen.	sela
Dat.	selu
Akk.	selo
Vok.	selo!
Lok.	selu
Instr.	selom

Flertallsbøyning

Hankjønn flertall (gradovi)

Nom.	gradovi
Gen.	gradova
Dat.	gradovima
Akk.	gradove
Vok.	gradovi!
Lok.	gradovima
Instr.	gradovima

Hunkjønn flertall (žene)

Nom.	žene
Gen.	žena
Dat.	ženama
Akk.	žene
Vok.	žene!
Lok.	ženama
Instr.	ženama

Verbaspekt

Sentral egenskap ved slaviske språk!

- **Imperfektiv (IPF):** Pågående, gjen-tatt handling
- **Perfektiv (PF):** Avsluttet, fullført handling

Eksempler:

pisati (IPF) – *napisati* (PF) = skrive
citati (IPF) – *procitati* (PF) = lese
raditi (IPF) – *uraditi* (PF) = arbeide

Perfektum

Oppbygning: **biti (pres.) + partisipp**

Partisipp:

gledati → *gledao/gledala/gledalo*
raditi → *radio/radila/radilo*

Eksempler:

Ja sam gledao film. (m)
 Ja sam gledala film. (f)
 Mi smo radili. (m.pl)

Futurum

Oppbygning: **htjeti (kort) + infinitiv**

ja	ću raditi
ti	ćeš raditi
on/ona	će raditi
mi	ćemo raditi
vi	ćete raditi
oni	će raditi

Adjektiver

Bestemt vs. ubestemt form

- **Ubestemt:** nov (ny) – predikativ
- **Bestemt:** novi (den nye) – attributiv

Gradbøyning

- **Positiv:** velik (stor)
- **Komparativ:** veći (større)
- **Superlativ:** najveći (størst)

Vanlige komparativer:

dobar → bolji (god → bedre)
 loš → gori (dårlig → verre)
 mali → manji (liten → mindre)

Preposisjoner

Med genitiv

- **iz** – fra (ut av)
- **od** – fra, av
- **do** – til, inntil
- **bez** – uten
- **kod** – hos

Med dativ

- **k(a)** – til, mot
- **prema** – mot, overfor

Med instrumentalis

- **s(a)** – med
- **nad** – over
- **pod** – under
- **pred** – foran
- **među** – mellom

Pronomen – alle kasus

1. og 2. person

	ja	ti	mi	vi
Nom.	ja	ti	mi	vi
Gen.	mene	tebe	nas	vas
Dat.	meni	tebi	nama	vama
Akk.	mene	tebe	nas	vas
Lok.	meni	tebi	nama	vama
Instr.	mnom	tobom	nama	vama

Enklitiske (korte) former

	Dativ	Akkusativ
ja	mi	me
ti	ti	te
on	mu	ga
ona	joj	je/ju
mi	nam	nas
vi	vam	vas
oni	im	ih

Tallord

Grunntall 1-20

1	jedan/jedna/jedno	11	jedanaest
2	dva/dvije	12	dvanaest
3	tri	13	trinaest
4	četiri	14	četnaest
5	pet	15	petnaest
6	šest	16	šesnaest
7	sedam	17	sedamnaest
8	osam	18	osamnaest
9	devet	19	devetnaest
10	deset	20	dvadeset

Tallord + substantiv

- **1:** Nominativ entall
jedan grad (en by)
- **2, 3, 4:** Genitiv entall
dva grada (to byer)
- **5+:** Genitiv flertall
pet gradova (fem byer)

Skrivetips

Tekstbindere

- Prvo – Først
- Zatim / Poslije toga – Deretter
- Takoder / Osim toga – Dessuten
- Međutim / Ali – Men/Likevel
- Zato / Dakle – Derfor
- Konačno / Na kraju – Til slutt

Meningsytring

- Mislim da... – Jeg mener at...
- Po mom mišljenju... – Etter min mening...
- Slažem se – Jeg er enig
- Ne slažem se – Jeg er uenig
- Zato što... – Fordi...
- Na primjer... – For eksempel...

Tid og dato

Ukedager

ponedjeljak, utorak, srijeda/sreda, četvrtak, petak, subota, nedjelja

Måneder

januar/siječanj, februar/veljača, mart/ožujak, april/travanj, maj/svibanj, juni/lipanj, juli/srpanj, august/kolovoz, septembar/rujan, oktobar/listopad, novembar/studeni, decembar/prosinac

Merk: Første form er bosnisk/serbisk, andre er kroatisk.

Klokkeslett

- Koliko je sati? – Hva er klokka?
- Dva sata – Klokka to
- Pola tri – Halv tre

Kulturkunnskap

Geografi

- **Bosnia-Hercegovina:** Sarajevo
- **Kroatia:** Zagreb, Adriaterhavet
- **Serbia:** Beograd, Donau
- **Montenegro:** Podgorica

Språk og identitet

- BKS: Tre standardspråk, én dialekt-kontinuum
- Serbisk: Kyrillisk + latinsk skrift
- Kroatisk & bosnisk: Kun latinsk
- Høy grad av gjensidig forståelighet

Tradisjoner

- Kaffekultur (*kafa/kava*)
- Gjestfrihet – viktig verdi
- *Slava* – serbisk familiehelgen
- Mat: Ćevapi, burek, sarma

Sjekkliste eksamen

- ☐ Riktig kasus og endelser
- ☐ Samsvar subst./adj.
- ☐ Verbaspekt (IPF/PF)
- ☐ Tall + riktig kasusform
- ☐ Preposisjon + riktig kasus
- ☐ Variert ordforråd
- ☐ Tekstbindere
- ☐ Les gjennom